Historische Kring Eemnes

1994-2

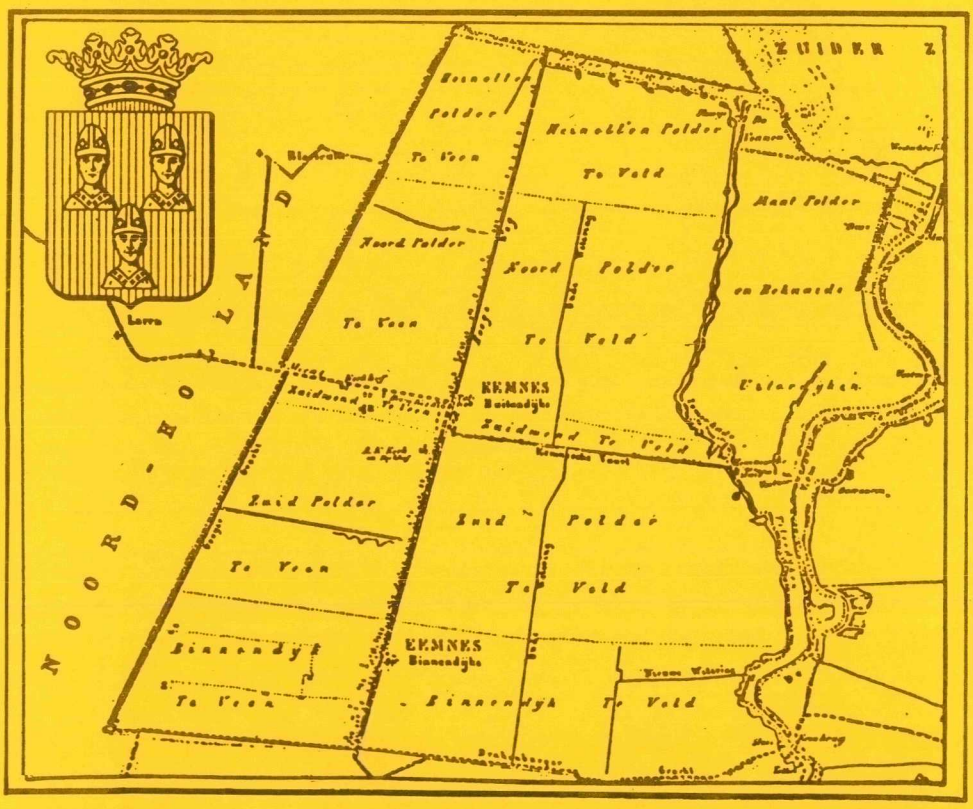

Historische Kring Eemnes

juli 1994, jaargang 16, nr. 2.

verschijnt viermaal per jaar

Bestuur:

Voorzitter	T. Roodhart	Laarderweg 12
Vice-voorzitter	H. v. Hees	Kerkstraat 15
Secretaris:	M. v.d.Schaal	Watersnip 14
Penningmeester:	F. Mol	Singel 11, 1261 XP Blaricum
Leden:	B. v. Raaij	Zaadkorrel 23
	R.Ruizendaal	Laarderweg 31
	H. Nobbe	Braadkamp 3

contributie H.K.E. ƒ 25,-- per jaar. Voor leden buiten Eemnes ƒ 2,50 porti bijbetalen
Girorekening nr. 2080362
Losse nummers kwartaalboekje ƒ 7,50

Ledenadm., adreswijzigingen en verkoop losse nummers: B. van Wijk-Blom, Raadhuislaan 39, tel. 14689

Redactie: B. van Raaij, tel. 86594
H.H.M. van Roij, tel. 12531

Typewerk en Correctie:M. Achthoven,B.van Wijk

Het geheel of gedeeltelijk overnemen van artikelen is slechts toegestaan na toestemming van de redactie.

Doel van de vereniging is bevordering van de kennis van- en de belangstelling voor de geschiedenis in algemene zin en de geschiedenis van Eemnes, met aansluitend gebied, in het bijzonder.

Inhoud

Over een ruziënde Bisschop en een reizende dichter 67
In onze serie:"Oude Eemnesser.... 71
Korte historie van de familie Laan 83
Johannes Jacobus van Oosterzee, Predikant te Eemnes-Binnen 102
Wie helpt een Eemnesser vvlag vervaardigen 107
Werkgroepen 108
Schenkingen HKE 109
Wie doet er mee? Wie weet er van? 110
Sponsors Oudheidkamer 111
Recitificatie 112
De hokkewaai gepeild 112
(Uit de G en E 1927)

Van de redactie

De copy voor het volgende kwartaalboekje willen wij graag ontvangen voor 15 augustus 1994.

Over een ruziënde Bisschop en een reizende Dichter

Oorlog met Amersfoort.

Zo nu en dan krijg je van iemand een krantenknipsel over een gebeurtenis, waarbij ook Eemnes betrokken was. Soms zijn deze gegevens zo summier, dat je eigenlijk niet goed weet, wat er precies gebeurd is.
Zo kreeg ik onlangs een artikeltje uit de Amersfoortse Courant van 22 oktober 1991 (dank aan pastoor Van Huik en zuster Peters). De kop hiervan luidt: "Middeleeuws oorlogje doemt op uit rekeningen". (Uit: "De Registers en Rekeningen van het Bisdom Utrecht 1325-1336" door S. Muller.)
We spreken over het jaar 1336. Heer Arent en zijn soldaten vallen vanuit kasteel Stoutenburg de stad Amersfoort aan. Zij worden gefinancierd door de Utrechtse bisschop, Jan van Diest, krachtens een in 1325 gesloten verdrag.
Waarom deze strijd gestreden werd is niet geheel duidelijk. Wel schijnt de bisschop dit keer de winnaar te zijn. De eindafrekening aan hem gepresenteerd is bewaard gebleven. Er staan onkosten in vermeld wegens de doodgestoken paarden, de in eigen smidse vervaardigde wapens, voor drank en overige proviand. Kennelijk berekende de hoogeerwaarde zijn onkosten door aan onderdanen en edelen. Er werden gelden geïnd van Jacob van Nywendale, Ghisebrecht Florens en de graaf van Gelre. Maar ook treffen we de volgende post: "Item inghenomen van der zoene van Emenesse ende van Goylant 400 pond".
Het woord "zoene" betekent zoenverdrag. Er is dus een "weer goedmaking" à raison van een bepaald geldbedrag gesloten tussen de Gooiers en de Eemnessers. Het geld werd aan de oorlogsvoering besteed; dit is misschien wat

logischer als men weet, dat met "heer Arent" waarschijnlijk Arnoud van Ijsselstein bedoeld is, die door de bisschop als Schout van Amersfoort en Eemland was aangesteld.
Waarom er een zoenverdrag gesloten werd, kunnen we uit allerlei andere bronnen afleiden. Er was ruzie over het "indringen" van de Eemnessers op Goois grondgebied. Door het steeds natter worden van hun oorspronkelijke woonplaats langs de Eem, veroorzaakt door inklinking van de bodem door ontwatering, waren de Eemnessers hogerop richting het Gooi gaan wonen (langs de huidige Wakkerendijk). De daarop gevolgde ruzie werd bijgelegd met dit zoenverdrag, waar de bisschop uiteindelijk wel bij voer!

Een uitstapje vanuit 's-Graveland

Een "berichtgeving" van geheel andere aard ontving ik uit Hilversum (bedankt mijnheer B.J. van der Kolk).

In 1692 gaat de bezitter van de hofstede Ankeveen, Wijnand Blaaupot, met een groot aantal vrienden een uitstapje maken naar Eembrugge. Men nodigde bij zo'n gelegenheid soms een dichter uit om een verslag van de reis te maken. Dit werd dan gedrukt en aan alle deelnemers als aandenken toegezonden.
De "hofdichter" Anthony Jansen mag mee om het verslag te maken. Overigens is "hof" in het woord "hofdichter" niet iets "koninklijks" of "prinselijks", maar afkomstig van "hofstede" of "lusthof". Anthony put zich uit in de in die tijd gewone breedspraak. Elk bospaadje wordt beschreven en de opbrengst van de Gooise boekweit-en korenvelden met die in Zeeland vergeleken. De dichter had daar namelijk in zijn jeugd gewoond.
De reis gaat via de Hoge Vuursche naar een herberg in Eembrugge, waar herbergier Samuël en zijn vrouw Geertrui een voortreffelijk

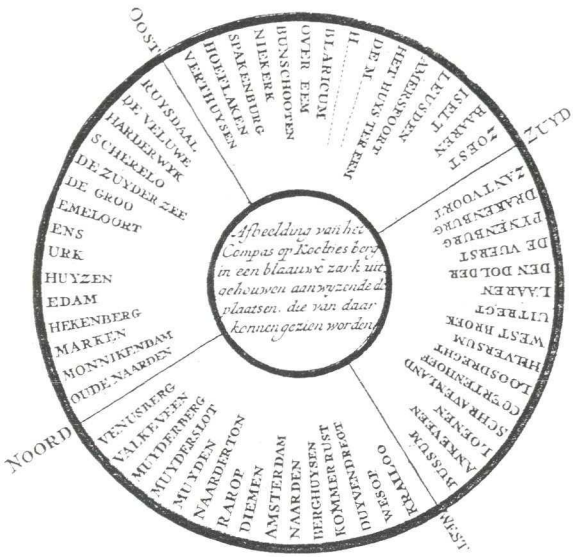

Dit "compas", een stenen oriëntatietafel trof het gezelschap aan op de "kooltjesberg", later Tafelberg genoemd. Helaas staan Eemnes en Eembrug niet op deze afbeelding. Een vroegere steen geeft de oplossing van dit gemis: In het Zuid-Oosten staan de M..... en H.....; de oudste steen geeft daar de namen De Eembrug en Emmenes.
(zie: Tussen Vecht en Eem, jrg. 8, afl. 4)

maal hebben bereid. Na dit eten vertelt de dichter nog iets over Eembrugge en wordt de thuisreis via de Tafelberg aangevangen. Alleen deze verzen zijn voor ons interessant, ook al komt Eemnes er wel erg bekaaid van af. Hieronder daarom enkele verzen uit "Speelreis na de Eembrug, door het Goy met Wynand Blaaupot, van zijne hofsteede op Ankeveen, A° 1692."

"Men zag hier de Eemstroom in zijn vloeien,
Het hooge huis ter Eem besproeien,
Dat voor een deel lag neergevelt,
Gedachtig aan het Fransch geweld.

Wat hier, van Amsterdam gevaaren,
Doorkruischt de Zuiderzeesche baaren,
Indien 't aan de Amersfoorder wal,
Zich van zijn vracht ontlasten zal,
't Zy of met zeilen of laveeren,
Moet de EEMBRUG en haar tol passeeren.

De waagen stond weer toegerust
Elk was zijn eigen plaats bewust.
Men had gewandeld en gekeeken;
't Wierd weeder tijd om optebreken.
Flux was men Baaren al voorby,
De Moole en Zandvoort aan de een zy;
En Immenes wierd deurgevaaren,
Met Blarikum, beneevens Laaren,
Men kreeg de Taafel in 't gezicht.
Op 't hoogste van het Goy gesticht;
Van waar men 't nieusgier oog laat dwalen
Verre over heuvelen en daalen,
en teld de Steeden, die men ziet
en Dorpen, zestig in 't verschiet:
Dat eenige uuren werk kan geeven
Om deze streek deurheen te streeven;
Daar geen gehucht wierd afgedaan,
Of het vermaaklijk kleefd 'er aan.

Kornelis, met de toom in handen,
Had order over klei en zanden,
Tot Huizen toe, met overleg,
Zoo ver te draaven uit de weg;
En 't was met oordeel voorgenoomen,
Om over Bussum t'huis te koomen,
Dat 's avonds tijdig wierd volbragt,
Gevolgt van een gerusten nacht;
Dewijl men moede was gezeeten,
Niet eens bedacht op avondeeten.
Elk trachte vlijtig na de kooy
Verzaadigt van 't gezicht op 't Goy."

Degene, die het hele gedicht wil lezen, wordt verwezen naar het "Jaarboekje van het Oudheidkundig genootschap "NIFTARLAKE" 1940."

Jan Out

In onze serie: "Oude Eemnesser....."

gaat het deze keer over een nogal onbekend maar bijzonder bemind stukje Eemnes, nl. de beeldschone Heidehoek. Mevrouw C.J. Schuurman (geboren 30-12-1920) heeft daar een groot gedeelte van haar jeugd doorgebracht en woont sinds 1959 weer op de Heidelaan nummer 1.
Op een zonovergoten dag in april was ik bij haar te gast en vertelde zij mij haar verhaal.....

"Allereerst zal ik vertellen hoe mijn ouders elkaar ontmoet hebben, dat vinden mensen altijd leuk om te horen.
Mijn vader Karel Bernhardus Schuurman is op 30 november 1880 geboren in Batavia. Hij is, voordat de Rijksweg hier was, rond 1915 een grote kwekerij begonnen op de Gooiersgracht no. 17. Hij bewoonde daar een mooi houten huis, dubbelwandig met een rieten dak en een klein bijhuisje.
Mijn moeder heette Beitske Smits. Zij en haar vriendin waren nogal vooruitstrevend in hun jeugd, want ze zaten als enige meisjes van de 50 leerlingen op de tuinbouwschool in Alkmaar. Zij moesten in 1918 stage lopen bij een kwekerij en zo kwamen de vriendinnen bij vader terecht. Ze woonden gedurende hun stagetijd in het bijhuisje en óh wat hebben ze daar een plezier gehad! De oude Willem Tijken, die schuin tegenover vader woonde, hielp hem altijd schoffelen. 's Zondagsmorgens ging Willem, lopend uiteraard, naar Sint Jan en verzamelde dan op de hei kleine witte keitjes, die hij in zijn broekzakken meenam. Deze keitjes gebruikte hij om straatjes rond zijn

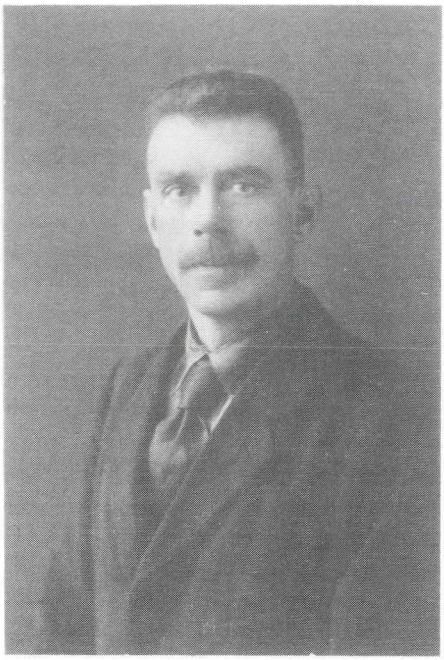

Karel Bernhardus Schuurman (geboren 30-11-1880- overleden 11-03-1941). Hij vestigde zich rond 1915 in de Heidehoek in Eemnes.
Dit is een foto uit 1919

huis van te maken.
Op zekere dag ging vader naar juffrouw Tijken en zei:"Nou juffrouw Tijken, ik ga me verloven, hoor."
"Zeker met de rooie" zei ze, moeder had namelijk altijd een kleur.
"Och meneer Schuurman" vervolgde ze "wat gebeurt er toch allemaal op de hei, want onze kat heeft ook al 5 jongen gekregen."
Zo is het allemaal begonnen. Mijn ouders zijn in Eemnes getrouwd op 31 december 1919. Een jaar later werd ik geboren.

De grond kostte in die tijd ± 1925 een dubbeltje per vierkante meter. Men noemde het de armenakkers van de Eemnesser boeren. Zij

haalden namelijk hier het hakhout vandaan, waarmee ze hun varkenspotten stookten, maar het was erg mooi. Zoals bekend is hier het terrein van de laatste heuvels van de Utrechtse heuvelrug, vandaar de naam de Witte Bergen al is het nu niet zo wit meer.
Er stond prachtige paarse hei, laaiende brem, schitterende krentenbossen, waar nu nog wel iets van over is. Er waren hagedisjes, ringslangetjes, egels, eekhoorns. Wat de vogels betreft ben ik een pessimist, want de vogels die ik gekend heb, zijn allemaal verdwenen. Daar was dus eerst de geitenmelker, dat is een nachtzwaluw, die overdag slaapt en 's

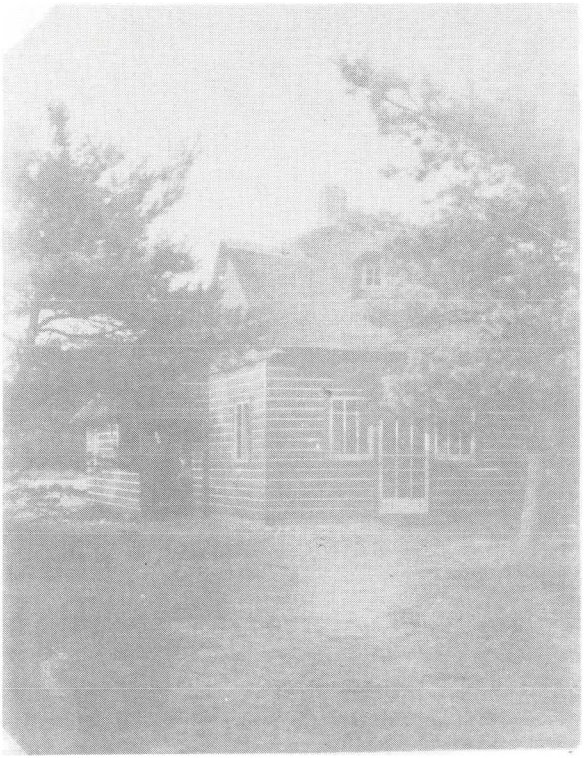

Het houten huis op Gooiersgracht 17, waar Karel Bernhardus Schuurman aanvankelijk woonde. De foto is gemaakt rond 1920.

Beitske Smits gehuwd met Karel Bernhardus Schuurman (geboren 09-06-1889- overleden 06-05-1960)

nachts zijn voedsel verzamelt. Hij legde zijn eieren zomaar op ons bospad. Vader zette er dan twee stokjes bij, zodat de eenzame fietser of wandelaar de eitjes niet per ongeluk zou vernielen. Verder waren er uilen, korhoenders, fazanten, groenlingen, gele gorsen, kepen. De uil heb ik tot 1990 gehoord, die zat altijd tegenover mijn huis. We hebben nog wel de grote bonte specht en ik heb nog één keer de zwarte specht gezien, maar die was waarschijnlijk verdwaald.
In de polder zijn ook geen weidechampignons meer en praktisch geen dotterbloemen, want alle kanten worden tegenwoordig machinaal gemaaid.
De omgeving was vroeger ook heel anders.

Vanaf de Gooiersgracht naar 't Bluk was tweederde mastbos (pijnbomen). Ik spreek dan van voor de oorlog. Deels door de oorlog zijn er mensen uit Hilversum geweest, ook wel uit deze hoek, die gekapt hebben om warm te zitten. De Duitsers echter hebben het hele bos omgehakt om naar Hilversum te kunnen kijken. Ja, dat was erg jammer. Mijn vader zei altijd:"Waar eik en den tezamen gaan, daar zie je cantharellen staan." Er stonden zulke prachtige paddestoelen en wat een verscheidenheid! Ik zie ze niet meer, cantharellen niet, eekhoorntjesbrood (eetbare paddestoel) niet, geen heksenkringen (kring van paddestoelen) meer, ja nog één bij mij in de tuin en als ik nog een enkele keer ergens de beroemde rood met witte stippen paddestoel zie, dan is hij meestal na het week-end wel weg, afgetrapt.

Het bijhuisje bij Gooiersgracht 17, waar Beitske Smits met haar vriendin verbleef, toen ze in 1918 stage liep bij haar latere man Karel Schuurman.

Caroline Schuurman in de Witte Bergen

Het hele natuurreservaat, dat woord spreek ik helaas een beetje schamper uit, is in mijn ogen een verwaarloosd stervend bos. Er waren in 1927 achtentwintig soorten mossen, ik kan er nu met heel veel moeite nog vijf tot zes weervinden. Hagedisjes, ringslangetjes, ze zijn allemaal verdwenen. De zandverstuivingen zijn ook niet meer wat ze vroeger waren. Er waren dan in het midden hele bemoste heuvels met bloeiende krentenbomen in deze tijd van het jaar. Dat mos is nu allemaal weg, er zijn nog een paar stakkertjes over, die nog een beetje leven. De takken van door de stormen in 1953 en 1956 ontwortelde bomen liggen er nog precies zo en dat is dus al veertig jaar geleden.
Ik ben geen bioloog of ecoloog, slechts een leek, die elke dag in het bos loopt, het weg

ziet kwijnen en daar heel bedroefd over is.

Nu iets over de bewoners van vroeger, dan praat ik over 1930. Het waren allemaal wat uitzonderlijke mensen. Er woonde bijvoorbeeld een groepje naturisten, dat waren stuk voor stuk idealisten, die bij de Frederik van Eeden-beweging waren betrokken, maar dat had natuurlijk altijd een waas van geheimzinnigheid.
De beeldhouwster Loeki Zondag, de kinoloog meneer Toepoel, meneer Nus, de kunstschilder, kunstschilder Gouwe.
In die tijd begonnen de kwekerijen enigszins opgang te maken. Han Pot, een vriend van vader, begon er met zijn druivenkassen, die zaak heette "Tomatuva" en als kind stond ik daar al op de ladder druiven te plukken. Later is het uitgegroeid tot een prachtig

Impressie van de Witte Bergen bij Eemnes

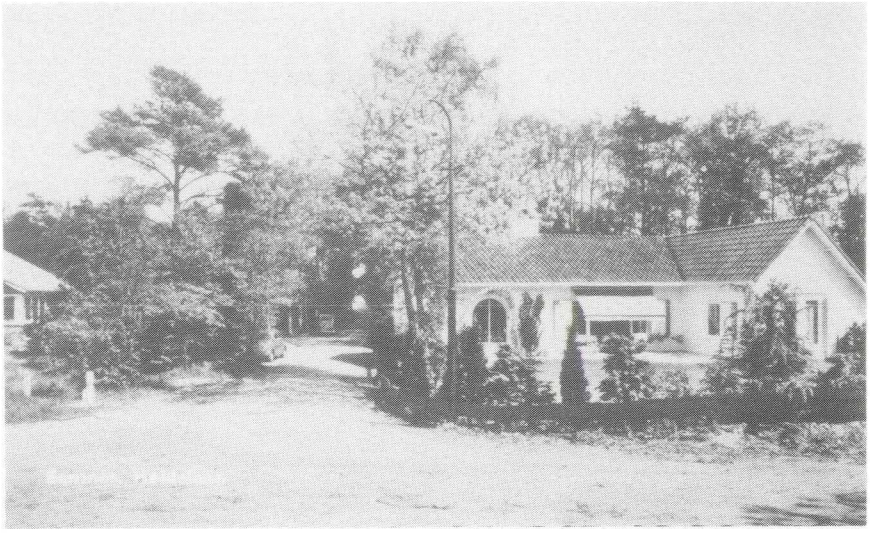

Inkijk in de Eemnesser Heidelaan, gezien vanaf de Gooiersgracht-Zuid. Rechts de villa Gooiersgracht-Zuid 23. Links een fragment van de villa Heidelaan 1 (fam. Schuurman).

restaurant, waar je de lekkerste vruchtesappen, ijs en dergelijke kon kopen. Er kwamen vooral veel Amsterdammers.

Nu verder over ons huis op Heidelaan 1.
De heer Gouwe had dit huis laten ontwerpen door de bekende architect Wouter Hamdorff, broer van de beroemde Jan Hamdorff. Bij zijn vertrek naar Maastricht in 1924 heeft vader het huis van hem gekocht. Het was een heel mooi huis, maar niet praktisch. De keuken bijvoorbeeld was door een plavuizen gang 17 meter van de kamer verwijderd, dus moeder moest aardig wat lopen. We hadden een schitterende koperen pomp in de keuken en twee Norton pompen buiten, want er was natuurlijk nog geen waterleiding, trouwens ook geen elektra en gas hebben we pas een jaar of zes.

Het grappige was echter, dat al onze gasten water wilden drinken, omdat het zo heerlijk was. Er zat waarschijnlijk veel ijzer in, want moeder mopperde altijd over het water, als ze de witte was was moest doen.
Het was zo'n leuk buurtje. Als de postbode kwam nam hij gelijk het hele postagentschap mee. Je kon je postwissels verzilveren, postzegels kopen, het ging er allemaal, onder het genot van een kopje koffie, buitengewoon gezellig aan toe.
Drie keer per week kwam de melkboer uit Baarn met de zogenaamde driepink, waar de melkbus en nog wat andere spullen opstonden. Tweemaal in de week kwam de bakker uit Laren met een mandje, waarover een hagelwit servet met rode rand hing en als hij de tuin inkwam, rook je het verse brood al. Soms moesten we weg, dan

Fragment van de voormalige villa Heidelaan 1 te Eemnes

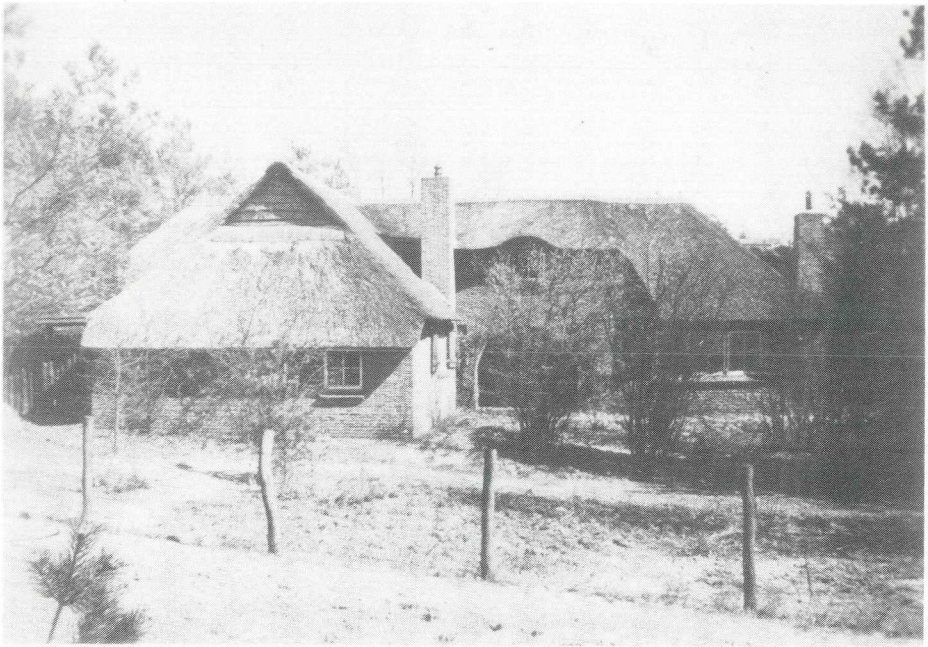

Voorzijde villa Heidelaan 1, indertijd bewoond door de familie Schuurman. De villa ging door brand verloren op 20 april 1945

legde moeder altijd een briefje voor hem neer met de woorden "bakker er staat nog wel wat koffie op het stelletje, neem maar een kopje" en dan legde hij het brood gewoon neer. Eens per week kwam de groenteboer, ik dacht Van Oostrum uit Eemnes. Het was allemaal zo gemakkelijk hè, er zat niet eens een slot op de deur, iedereen kwam gewoon binnen.
Vader is aan het begin van de oorlog overleden, namelijk op 11 maart 1941. Moeder verhuurde het huis aan meneer Greve en wij vertrokken naar Groningen. 21 April 1945 kregen wij het bericht, dat ons huis tot de grond toe afgebrand was, verschrikkelijk. Moeder wilde toch weer terug naar 'haar' Gooi, maar helaas hebben we toen een bittere ervaring met de gemeente Eemnes gehad. Er mocht niet

meer gebouwd worden! 10 Jaar lang heb ik schriftelijk getracht om toch die bouwvergunning voor moeder te kunnen krijgen of de grond als bouwgrond te kunnen verkopen, dat is niet gelukt. Op een avond in 1956, dus 11 jaar na de brand heb ik een briefje getikt aan Hare Majesteit Koningin Juliana, Paleis Soestdijk.
Dat briefje postte ik maandagavond en vrijdagochtend kwam er een brief terug met op de achterzijde Afzender: Paleis Soestdijk. De brief was getekend door mevrouw Avis en er stond in, dat de Koningin de brief gelezen had en persoonlijk op de hoogte wilde blijven van de gang van zaken. Daarna werd ik opgebeld door minister In 't Veld, deze bood zijn excuses aan, omdat hij zelf niet kon komen, maar zijn secretaris zou met ons meegaan naar

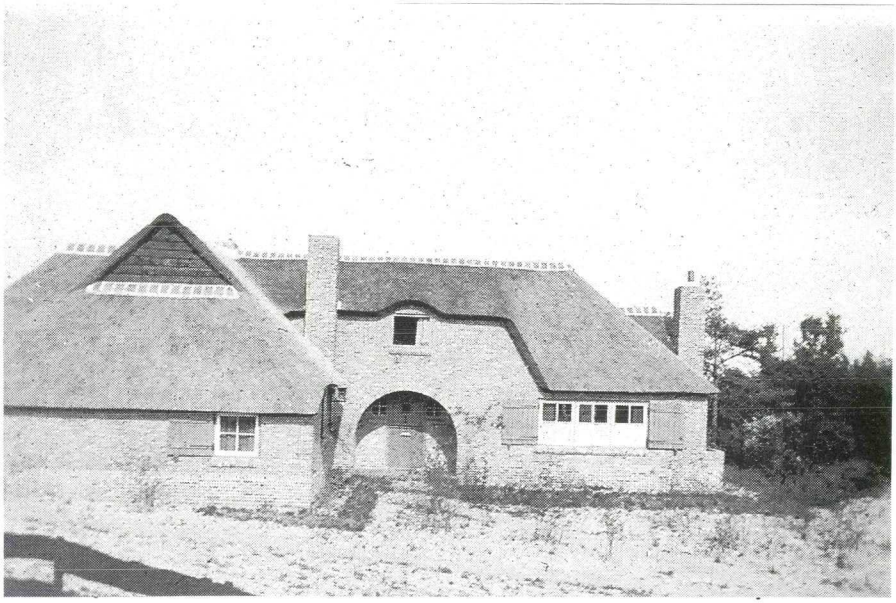

Villa Heidelaan 1 te Eemnes. In het begin van deze eeuw gebouwd door Wouter Hamdorff voor de kunstschilder Herman Gouwe. In 1924 kocht Karel Schuurman het huis. Het is verbrand op 20 april 1945

Caroline Schuurman (geboren 1920) hier op ongeveer 20-jarige leeftijd

de burgemeester.
En het geschiedde aldus.
Wij gingen met ons drieën naar het gemeentehuis om met burgemester Van Niekerk te praten. Het zag er eerst nog niet zo eenvoudig uit, op allerlei nummers van artikelen werd het afgewezen. Het was agrarisch gebied, hij sprak over viaducten, aquaducten, alle huizen op de Heidelaan zouden zelfs afgebroken moeten worden, omdat er een spoorlijn zou moeten komen van Hilversum naar Huizen. De burgemeester argumenteerde dan ook, dat alle huizen in de Heidehoek, die om een of andere reden (door een of andere oorzaak) vernietigd waren, niet meer herbouwd mochten worden. Mijn mond viel open van verbazing en ik vroeg hem:"Hoe is het dan mogelijk dat de 4 huizen die een paar jaar geleden zijn afgebrand er na een half jaar weer in alle glorie stonden?" Waarna de secretaris vroeg:"Is dat waar

meneer Van Niekerk en hoe kan dat dan?" Ja, dat was inderdaad waar, de burgemeester was in die periode met vakantie geweest en de loco-burgemeester wist niet van de hoed en de rand, zo waren die huizen onverwacht toch weer opgebouwd. Waarop de secretaris van minister In 't Veld reageerde:"Weet u wat u moet doen? Heel vlug met vakantie gaan!"
Na nog wat heen en weer gepraat, kregen wij de bouwvergunning. Het was een lang smal terrein, er konden makkelijk twee huizen op gebouwd worden. De helft van de grond hebben we met gesloten beurs aan de aannemer verkocht en op onze helft is een prachtig huisje voor moeder gebouwd.
In 1959 is moeder ziek geworden. Ik ging terug naar huis om haar te verzorgen en ben hier na haar dood in 1960 blijven wonen. Het is nog steeds een beeldschoon stukje Eemnes."

Hartelijke groeten

Caroline Schuurman
Henriet Liscaljet

Korte historie van de familie Laan

De familie Laan!
U kent vast wel de Laanstraat, de bekende winkelstraat in Baarn. Deze straat is niet zo genoemd omdat het eens een mooie Laan geweest zou zijn. De naam verwijst naar een bekende Baarnse familie uit de 19e eeuw. Enkele leden van de familie Laan hebben in de vorige eeuw ook belangrijke functies in Eemnes uitgeoefend.
Bovendien had de familie een mooi buitenhuis op de grens van Eemnes en Baarn. Dit buiten heette Steevliet. Direct ten zuiden van de gemeentegrens tussen Eemnes en Baarn lag een

Rechts de Zandheuvelweg. Deze foto van ± 1925 biedt een zicht in de richting van Eemnes en Baarn. Dit was de grond die van oudsher bij Steevliet hoorde.

strook grond met daarop de boerderij "De Katoenbaal".
Meteen weer ten zuiden daarvan lag het buitenhuis Steevliet.
Bij Steevliet hoorde een langgerekt stuk grond, dat zich grof gezegd uitstrekte van de Eemnesser polder tot aan de Gooiersgracht. Op dit perceel bevonden zich naast het landhuis

19e Eeuwse kaart van het grensgebied Baarn-Eemnes. Geheel rechts de weg Baarn naar Eemnes. In het tweede perceel ten zuiden van de gemeentegrens staat: Hendrik Arnoud Laan lid der Prov. Staten. Dit is het perceel van huize Steevliet. Ten zuiden daarvan is de weg van Eemnes naar de Vuursche zichtbaar (nu Zandheuvelweg). Ten zuiden daarvan ligt Drakenburg (van Prof. Gerhardus Vrolijk) en ten zuiden daarvan Groeneveld (van Mr. Joan Huijdecoper van Maarsseveen)

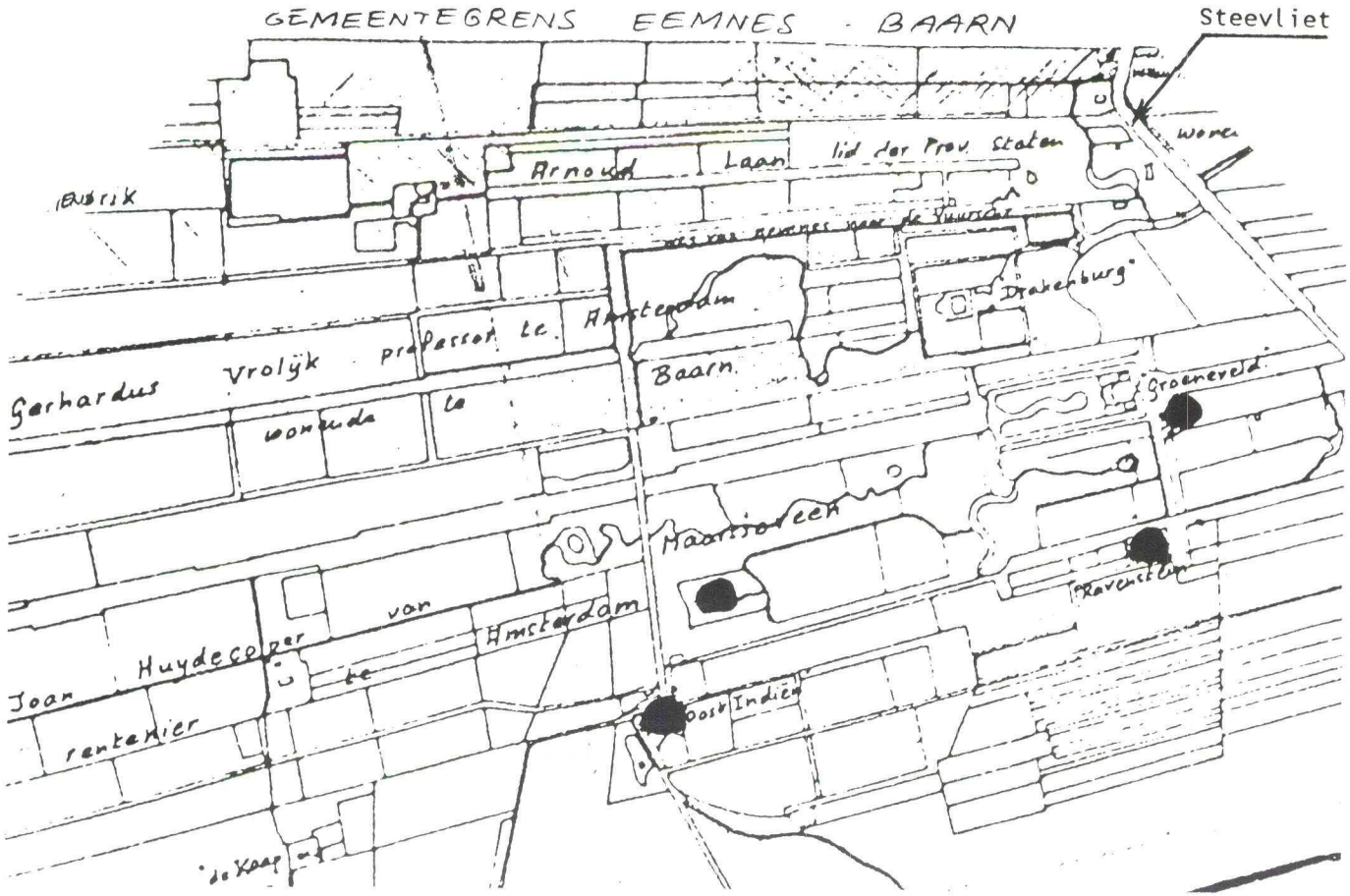
GEMEENTEGRENS EEMNES - BAARN
Steevliet
Arnoud Laan
lid der Prov. Staten
Drakenburg
Gerhardus Vrolijk
professor te Amsterdam
Baarn
Groeneveld
Maarsseen
Ravenstein
Joan Huydecoper van Amsterdam
rentenier
Oost Indien
de Kaap

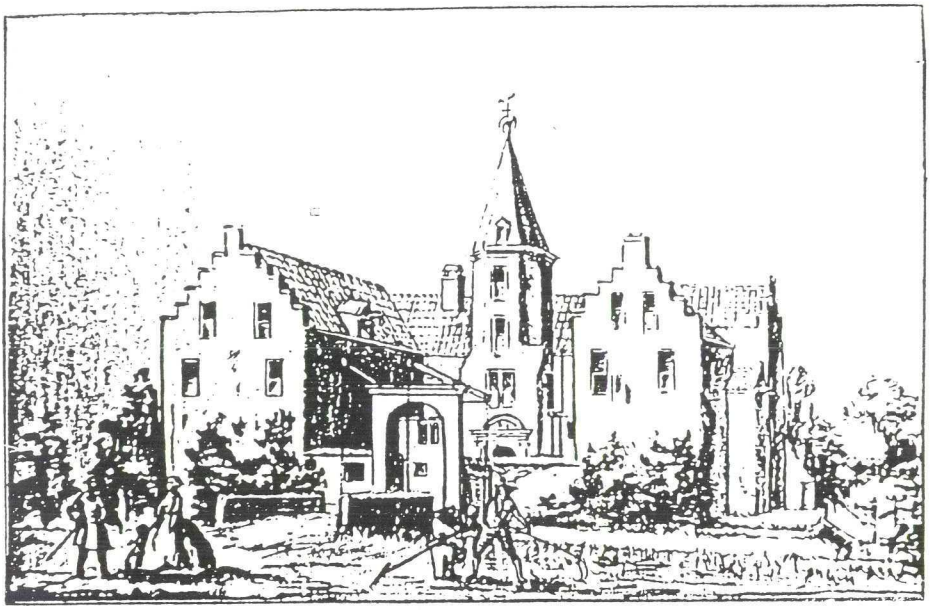

Het buitenverblijf Drakenburg, dat ten zuiden lag van Steevliet. Getekend door kunstenaar L.P. Serrurier in 1729

een orangerie, een stal, een koetshuis, een fraaie tuin, een boomgaard, vele velden en de boerderij "De Zandheuvel".
Ten zuiden van dit complex lag het buitenverblijf Drakenburg en weer ten zuiden daarvan Kasteel Groeneveld. De ridderhofstad (kasteel) Drakenburg werd op 05-09-1710 gekocht door George Roeters, een koopman uit Amsterdam. Tot 1768 bleef Drakenburg in bezit van de familie Roeters.
Mogelijkerwijs is in de tussentijd ook het naastgelegen landhuis Steevliet door de familie aangekocht. Een kleindochter van George Roeters (1669-738) was Susanna Roeters (1722-1776). Aan het eind van de 18e eeuw was zij met haar man in het bezit van Steevliet.
Haar man was Jan Rudolph Meijer, een koopman in zijdewaren, geboren in 1719 te Bazel en

overleden op 16 maart 1811 op Steevliet.
Een dochter van Susanna Roeters en Jan Rudolph Meijer was Sibilla Maria Meijer (1751-1821) die trouwde met Mr. Hendrik Arnoud Laan, in 1776. Zo kwam de familie Laan op Steevliet terecht.
De oorsprong van de familie ligt in West-Friesland. Daar begint ons overzicht rond 1600.

I **Pieter Claesz Laen**
geboren ± 1575
overleden ± 1625
waard aan de Driesprong onder Westwoud

Het ten zuiden van Steevliet en Drakenburg gelegen kasteel Groeneveld

Stamboom van het geslacht Laan

Pieter Claes
(+/-1575-+/-

Jan Pietersz
(+/-1610-+/-1
Schellinkhout

Pieter Jansz
(1634-1697)
Hoorn

Aris (Arnout)
(1664-1736)
Hoorn

Prof. Dr. Pieter
(1695-1743)
Utrecht/Franeker

Mr. Hendrik Arnoud
(1735-1809)
Utrecht/Baarn-Steev

Ds. Pieter Jan Laan
(1777-1862)
x
Aagje Kaas
(1777-1845)

Mr. Hendrik Arnoud Laan
(1780-1863)
Schout en gadermeester van Eemnes
ongehuwd
Steevliet

Jacob Cornelis Laan
(1781-1845)
ongehuwd
Steevliet

Gij
Laa
(17
Gem
Eem
X
Car
San
(17

Mr. Jacob Cornelis Gijsbert Carel Laan
(1826-1873)
Burgemeester van Eemnes
van 1858 tot 1867
x
Johanna Leuveling Tjeenk
(1839-1924)
Steevliet + Kerkstraat Baarn

Sara Jacoba Susan
(1829-1895)
x
Dr. Gerrit van Go
van 1857 tot 1861
te Eemnes-Binnen

aan
5) Westwoud

n x Griet Jacobs
)

n x Trijntje Pieters Vonck
(1640-1704)

n x Cornelia Jelmersz Hinlopen
(1668-1733)

n x Christina Clara Borrebach
(1694-1760)

n x Sibilla Maria Meijer
(1751-1821)
t

rt Nicolaas
1855)
te-ontvanger

na H.S.
son
1858)

Carolina Laan

n
edikant

Mr. Christiaan Dirk
Laan
(1787-1850)
Burgemeester van Eemnes
van 1825-1850
ongehuwd
Steevliet

Albert Willem
Laan
(1791-1847)
Belastingontvanger
Eemnes
x
Maria Johanna
van Ewijck
(1799-1882)
Welgelegen-Baarn

Anna Maria Laan
(1823-1878)
x
Ds. Arent Joan Petrus Oort
(1821-1907)
van 1844 tot 1848
predikant te
Eemnes-Buiten

Hotel-Restaurant "Groeneveld" rond 1900. Voorbij het pand is in de richting van Eemnes ook alleen maar bos te zien. Daar stond huize Steevliet van de familie Laan.

Zijn zoon was:

II **Jan Pietersz Laen**
geboren ± 1610
overleden na 1667
trouwt Oosterblokker 14-01-1629
Griet Jacobs
Jan Laen was bakker aan de Oosterblokdijk
Zijn zoon was:

III **Pieter Jansz Laan**
Gedoopt (geref.) Schellinkhout 07-05-1634
begraven Hoorn 31-01-1697
trouwt Hoorn 13-01-1664
Trijntje Pieters Vonck
(1640-1704)

Pieter was koopman en grootschipper te Hoorn. Uit zijn huwelijk met Trijntje zijn in Hoorn 10 kinderen geboren: 5 zoons en 5 dochters. De oudste zoon was:

IV **Aris (Arnout) Laan**
gedoopt (Geref.) Hoorn 12-10-1664
overleden Hoorn 16-11-1736
trouwt Hoorn 13-03-1695
Cornelia Jelmersz Hinlopen
(1668-1733

Aris was koopman te Hoorn.
Vanaf 1720 tot zijn dood in 1736 was hij directeur van de Compagnie Commercie en Navigatie. Uit zijn huwelijk met Cornelia Hinlopen zijn elf kinderen geboren: 7 zonen en 4 dochters.
De oudste zoon was:

V **Prof. Dr. Pieter Laan**
geboren Hoorn 24-12-1695
overleden Franeker 04-04-1743
trouwt te 's-Gravenhage
23-01-1725
Christina Clara Borrebach
(1694-1760)

Pieter Laan studeerde theologie te Franeker en was vanaf 1722 werkzaam als predikant. Vanaf 1738 tot zijn dood in 1743 was hij hoogleraar theologie aan de universiteit van Franeker.
Uit zijn huwelijk met Christina Clara Borrebach zijn 2 dochters en één zoon geboren.
De zoon was:

VI **Mr. Hendrik Arnoud Laan**
geboren Utrecht 01-09-1735
overleden op Huize Steevliet
te Baarn 24-12-1809
trouwt Amsterdam 11-03-1776
Sibilla Maria Meijer

Voormalige woning van de familie Niesing in Baarn, net over de grens tussen Baarn en Eemnes. Dit zou een onderdeel geweest zijn van het buitenhuis Steevliet van de familie Laan.

geboren Amsterdam 26-12-1751
overleden op Steevliet 30-01-1821

Hendrik Arnoud Laan studeerde rechten in Utrecht. Hij werd advocaat en bekleedde diverse functies in de stad Utrecht. Later werd hij secretaris van de Staten van Utrecht en in 1787 afgevaardigde namens Utrecht naar de Staten Generaal. Gedurende de Franse tijd werd hij o.a. staatsraad in buitengewone dienst van Koning Lodewijk.
Door zijn huwelijk met Sibilla Maria Meijer kwam hij mede in het bezit van het buiten Steevliet op de grens van Baarn en Eemnes. Uit dit huwelijk zijn zeven kinderen geboren: 6 zonen en één dochter.

Na het overlijden van moeder Sibilla Maria Meijer vond op 16 maart 1821 de verdeling van de nalatenschap plaats ten overstaan van notaris Hendrik van Ommeren.
De tweede zoon Hendrik Arnoud Laan kreeg de helft van Steevliet en de boerderij De Zandheuvel.
De derde zoon Jacob Cornelis Laan kreeg de andere helft van Steevliet.
De vierde zoon Gijsbert Nicolaas Laan kreeg de boerderij De Katoenbaal.
De zesde zoon Albert Willem Laan het herenhuis "De Langenhoef".
In zijn boekje "Landelijk schoon in het Sticht van Utrecht" uit 1836 schrijft Jan Bastiaan Christemeijer:
(na het Kasteel Groeneveld gepasseerd te zijn)
"Gevoelden wij ons onweerstaanbaar aangetrokken bij het statige gezigt door deze heerlijke dreven; niet minder boeijend is de aanblik van het naast Groenevelt gelegene landgoed Drakenburgh, in het schoone jaargetijde, het lustverblijf van den Heer Hoogleeraar Vrolik.....
Wij komen nu nog voorbij de lommerrijke plaatsen Langerhoef en Steevliet van de Heeren Laan en het huis de Katoenbaal, en zetten onzen weg,- nu het regtsgebied van Baarn verlatende,- door de gemeente van Eemnes."

Dit citaat geeft aan, dat het buitenhuis Langenhoef tussen Drakenburg en Steevliet lag en dat het gebied in tegenstelling tot heden bosrijk genoemd kon worden.

Dit verhaal gaat verder met de kinderen van Hendrik Arnoud Laan en Sibilla Maria Meijer. Verschillende van hen hebben functies bekleed binnen de Eemnesser gemeenschap.

Mr. Hendrik Arnoud Laan 1780-1863

VII.1 **Ds. Pieter Jan Laan**
geboren Utrecht 22-04-1777
overleden Amersfoort 08-12-1862
trouwt
1) **Aagje Kaas** (1777-1845)
2) **Geertruij Campert** (1787-1859)

Pieter Jan werd hervormd predikant en later directeur van het Nederlandsch Zendelinggenootschap. Uit zijn 1e huwelijk zijn 3 zoons en één dochter geboren. Een broer was:

VII.2 **Mr. Hendrik Arnoud Laan**
geboren Utrecht 20-01-1780

overleden op Steevliet
te Baarn 27-03-1863

Hij bracht een belangrijk deel van zijn jeugd door op Steevliet. In Utrecht voltooide hij de rechtenstudie op 17 maart 1804, toen hij bevorderd werd tot Doctor in de beide rechten.
Al eerder, op 8 september 1802 was hij aangesteld tot Schout en Gadermeester van de beide Eemnessen.
Aanvankelijk kreeg hij verschillende functies bij de Belastingen.
Vanaf 1817 trok hij zich daaruit terug om zich op Steevliet meer bezig te kunnen houden met de verzorging van zijn moeder.
Van 1817 tot 1859 bleef hij lid van de Provinciale Staten van Utrecht. In 1840 werd hij lid van de dubbele Tweede Kamer der Staten Generaal.
Vanaf 1859 legde hij zijn politieke activiteiten neer, omdat zijn gezichtsvermogen sterk terugliep.
Vier jaar later overleed hij op zijn buiten Steevliet. Hij was ongehuwd gebleven. Bij zijn dood schreef Dr. J.A. Gerth van Wijk een In Memoriam dat in 1864 werd afgedrukt in de Utrechtschen Volksalmanak. Daarin schreef hij ondermeer

"Tot in hoogen ouderdom was het zijn streven elke betrekking hem opgedragen, te beschouwen als zijn bemoeijingen waardig. Niet het minst bleek dit ten opzigte van de kerkelijke administratie der Hervormde Gemeente van Eemnes-Binnen. In het jaar 1804 toch door den Heer van Naamen van Scherpenzeel, Ambachtsheer der beide Eemnessen, tot Kerkmeester der Gereformeerde Kerk van Eemnes-Binnen aangesteld, heeft hij het altijd een aangenamen pligt geacht, dier gemeente tot een getrouwen medehelper te zijn..... niet ligt zullen de be-

LAAN

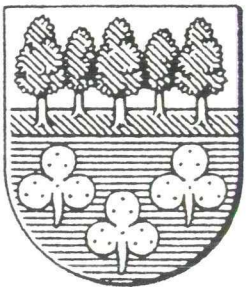

Wapen. Doorsneden: A in zilver vijf geplante bomen van natuurlijke kleur, drie op de voorgrond en twee op de achtergrond; B in blauw drie gouden klaverbladen. Helmteken: twee bomen van het schild naast elkaar. Dekkleden: blauw, gevoerd van goud.

langrijke diensten worden vergeten, door den ijver en de kunde van Mr. H.A. Laan bewezen aan de verbetering van pastorie en kerk en aan het beheer der kerkelijke goederen alhier."

Een jaar na de dood van Hendrik Arnoud Laan werd het landhuis Steevliet afgebroken (1864). Alleen de orangerie is overgebleven.
Een andere broer was:

VII.3 **Jacob Cornelis Laan**
geboren Utrecht 18-07-1781
overleden op Steevliet
te Baarn 06-07-1845

Hij bleef ongehuwd en werd onder andere Inspecteur der Directe Belastingen over de provincie Utrecht. Hij was tot zijn dood voor de helft eigenaar van Steevliet.
Een andere broer was:

VII.4 **Mr. Christiaan Dirk Laan**
geboren Utrecht 03-12-1787
overleden op Steevliet
te Baarn 06-08-1850

Een belangrijke figuur voor Eemnes! Zijn rechtenstudie sloot hij in 1810 te Utrecht af.
Vanaf 1824 is Christiaan Dirk Laan secretaris van de Eemnesser gemeenteraad. Op 26 augustus 1825 wordt hij benoemd als raadslid en op 7 september van dat jaar wordt hij geïnstalleerd als burgemeester van Eemnes. Als zodanig werd hij de opvolger van Pieter van Es, de timmerman, die woonde op Kerkstraat 5. Eigenlijk woonde Christiaan Dirk Laan net buiten de gemeente Eemnes. Daarom kan hij gezien worden als de eerste Eemnesser burgemeester die van buiten kwam.

Bijna 25 jaar, tot zijn dood in 1850, bleef hij burgemeester van Eemnes. Daarnaast was hij onder andere van 1840 tot 1847 lid van het Dijkbestuur van Eemnes.
Mr. Christiaan Dirk liet samen met zijn buurman Jhr. Huijdecoper in 1834 tussen Blaricum en Huizen een paviljoen (Rotonde) als uitzichttoren bouwen. De eerste steen werd ge-

Handtekening van Mr. Christiaan Dirk Laan (1787-1850) die van 1825 tot 1850 burgemeester van Eemnes was.

legd door neefje Jacob C.G.C. Laan. De Rotonde is later verkocht aan Koningin Anna Paulowna.
Ook Christiaan Dirk Laan bleef ongehuwd.

Een andere broer was:

VII.5 **Gijsbert Nicolaas Laan**
geboren Utrecht 27-11-1785
overleden Utrecht 14-02-1855
trouwt Baarn 04-09-1823
Carolina Hendrina Sara Sanderson
geboren Amsterdam 04-09-1795
overleden op Steevliet
te Baarn 02-10-1858

Gijsbert Nicolaas Laan werd in 1815 ontvanger der gemeente Eemnes. Voor zover is na te gaan heeft hij deze functie bekleed tot 1850. Daarnaast heeft hij ook bij de Belastingen gewerkt en was hij van 1827 tot 1845 lid van de Provinciale Staten van Utrecht.
Uit zijn huwelijk met Carolina Sanderson zijn 3 kinderen geboren: twee dochters en één zoon.
De jongste dochter was:
- **Sara Jacoba Susanna Carolina Laan**
  geboren Zuilen 01-12-1829
  overleden Nieuwer Amstel 12-04-1895
  trouwt Baarn 12-05-1859
  Dr. Gerrit van Gorkom
  Hervormd predikant te Eemnes-Binnen van 1857 tot 1861.

De enige zoon was:

Mr. Jacob Cornelis Gijsbert Carel Laan
geboren Zuilen 13-01-1826
overleden Wiesbaden 31-05-1873
trouwt Amsterdam 30-06-1859

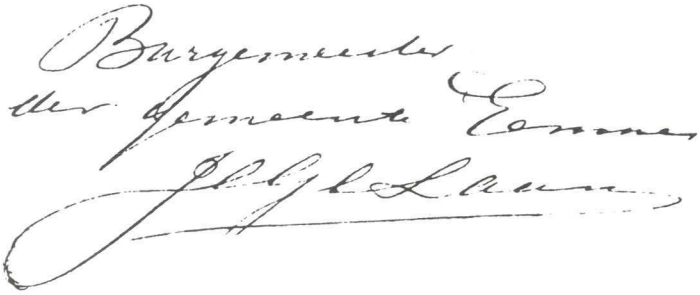

Handtekening van Mr. Jacob Cornelis Gijsbert Carel Laan (1826-1873), die van 1858 tot 1867 burgemeester van Eemnes was

Johanna Leuveling Tjeenk
(1839-1924)

In zijn jeugd kwam hij vaak bij zijn ooms op Steevliet. Nadat hij zijn rechtenstudie in Utrecht voltooid had, vestigde hij zich op 10 maart 1851 op Steevliet.
Op 6 juli 1858 stierf Jan Pen, die toen burgemeester van Baarn en Eemnes was. Op 11 oktober 1858 kwam het Koninklijk Besluit waarbij Mr. Jacob C.G.C. Laan burgemeester van deze beide gemeenten werd.
Daarnaast was hij secretaris van de beide gemeenten en ook was hij een tijd lang lid van de Provinciale Staten van Utrecht.
Na zijn huwelijk (1859)) ging hij met z'n vrouw wonen op de villa "Rustoord" aan de Heemstralaan in Baarn.
Omdat men vond dat de burgemeester daar wel wat ver buiten het dorp woonde, werd door het burgemeestersgezin in 1862 een woning betrokken in de Kerkstraat te Baarn (latere R.K. Zusterhuis).
In het jaar 1868 heeft Mr. Jacob C.G.C. Laan het ambt van burgemeester van Eemnes en Baarn neergelegd. Vijf jaar later is hij overleden.
Uit zijn huwelijk met Johanna Leuveling

Tjeenk zijn vijf dochters en één zoon geboren. De laatste bleef ongehuwd.

We sluiten dit verhaal af met de jongste zoon van Hendrik Arnoud Laan en Sibilla Maria Meijer:

VII.6 **Albert Willem Laan**
geboren Utrecht 24-10-1791
overleden op Welgelegen
te Baarn 30-07-1847
trouwt Amersfoort
Maria Johanna van Ewijck
(1799-1882)

Albert Willem werd ontvanger der rijksbelastingen en ontvanger der directe belastingen te Eemnes. Uit zijn huwelijk met Maria Johanna van Ewijck zijn twee dochters en één zoon geboren. De 3 kinderen zijn gedoopt in de Hervormde kerk van Eemnes-Binnen. De enige zoon is ongehuwd gebleven.

De oudste dochter was:

- **Anna Maria Laan**
  geboren Baarn 23-12-1823
  overleden Koblenz 05-09-1878
  trouwt Eemnes 28-06-1848
  Ds. Arent Joan Petrus Oort
  (1821-1907)

Ds. Arent Oort is van 1844 tot 1848 Hervormd predikant in Eemnes-Buiten geweest.

De gebroeders Laan uit met name de 7e generatie hebben vele functies in Eemnes uitgeoefend. Daarnaast hadden diverse broers ook bezittingen in Eemnes. Ze kochten land en huizen.
Mr. Hendrik Arnoud Laan (1780-1863) kocht op 03-08-1818 samen met zijn broer Jacob Corne-

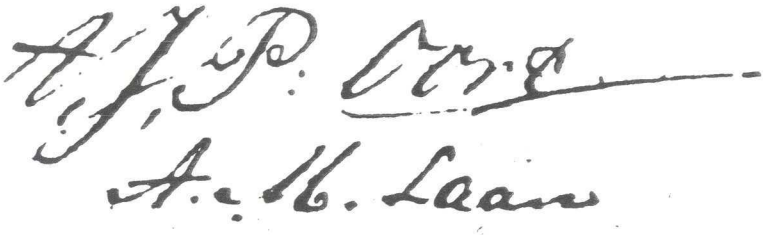

Handtekeningen van
Ds. Arent Joan Petrus Oort, predikant te Eemnes-Buiten
en Anna Maria Laan, gehuwd te Eemnes 28 juni 1848

lis de boerderij die stond op de plaats waar nu de Eikenlaan loopt. In de volksmond werd dit de Tabakkerie genoemd. Vele jaren bleef dit hun eigendom evenals een woning met grond op de plaats waar nu de boerderij Meentweg 71 staat.
In 1828 kocht Mr. Hendrik Arnoud Laan het boerderijtje Meentweg 113. In het jaar 1831 is het buitenverblijf Eemlust met bijbehorende boerderijen geveild. Ook daar hebben Hendrik Arnoud en zijn broer Jacob Cornelis het een en ander gekocht, in ieder geval de boerderij Wakkerendijk 130.
De jongste broer Albert Willem heeft in 1839 van de erven Jan van Eijden de grote boerderij Wakkerendijk 186 gekocht. Vermoedelijk heeft hij de boerderij laten afbreken en op die plaats een kleine woning laten bouwen. Deze woning heeft hij in 1844 verkocht aan Willem Engelen.

Tot zover de geschiedenis van de familie Laan. Zouden ze in Eemnes genoeg sporen nagelaten hebben, om hier ook nog eens een Laanstraat te krijgen? De tijd zal het leren.

De stof voor dit artikel is voor een deel

ontleend aan de 75e jaargang van het Nederlands Patriciaat (1991). Voorts danken wij diverse leden van de Historische Kring "Baerne" voor de hulp die ze ons verleend hebben.

Voor op-en aanmerkingen bij dit artikel kunt u terecht bij de samensteller:

Henk van Hees
Kerkstraat 15
3755 CK Eemnes
02153-89849

Johannes Jacobus Van Oosterzee, Predikant te Eemnes-Binnen

Er zijn in Eemnes-Binnen enkele predikanten geweest, die landelijke bekendheid hebben genoten. Zo was er in het begin van de vorige eeuw een ds. Bernard ter Haar, een bekend dichter. En niet lang daarna was ds. J.J. van Oosterzee er predikant. Later werd hij hoogleraar in de theologie te Utrecht.
In zijn latere levensjaren schreef deze laatste een levensbeschrijving, die hij "Uit mijn levensboek" noemde (2e druk; Utrecht 1883). En ook anderen schreven over hem , waaronder prof. Dr. M. van Rhijn, die zijn boek "Een studie over J.J. van Oosterzee, 1817-1882" noemde. (Amsterdam, 1940). Met behulp van beide boeken en met enkele aanvullingen van elders heb ik een schets gemaakt van de jaren die Van Oosterzee in Eemnes werkzaam was. Mijn dank aan de heer W. Otten te Hilversum, die mij deze gegevens verschafte.

De in 1817 geboren Johannes Jacobus van Oosterzee studeerde aan de universiteit van Utrecht theologie bij prof. Vinke, die op 22 juni 1844 zijn promotor was. Van Oosterzee

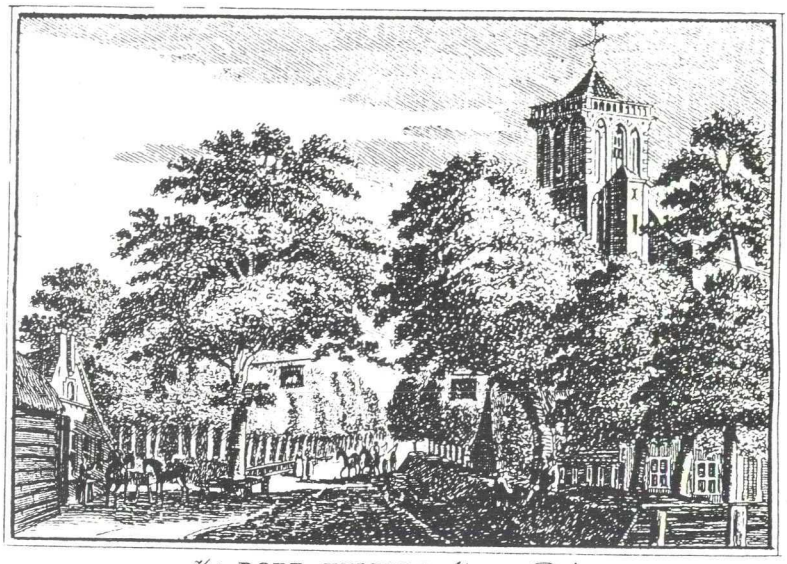

Het DORP EEMNES *binnens Dyks.*

promoveerde met de hoogste lof op een verhandeling over de bijbelse geboorteverhalen.
Hij popelde om als predikant aan de slag te gaan, maar dat viel toen niet mee. Jaarlijks waren er zo'n 250 tot 300 proponenten (kandidaat-predikanten) voor slechts 40 à 50 vacatures. Het was dan ook heel gewoon, dat men vele keren proef moest preken voor men eindelijk een aanstelling kon krijgen. Van Oosterzee vertelt zelf, dat hij erg veel geluk had. Na twee of drie keer proefpreken, waarvan de laatste keer met z'n twaalven in oktober 1844 te Eemnes-Binnen, kreeg hij te horen, dat hij voor de aanstelling in aanmerking kwam. Hij werd voor de predikantsplaats voorgedragen aan de ambachtsheer van Eemnes, Johan Sebastiaan van Naamen. Deze had het "bevestigingsrecht" (jus approbandi et improbandi, het latere agreatierecht), hetgeen in de praktijk meestal automatisch de benoeming van de voorgedraagde betekende. De stukken hieromtrent ontbreken echter; zij zijn bij een

Johannes Jacobus van Oosterzee Predikant te Eemnes-Binnen

latere brand in "Het Dikke Torentje" ongetwijfeld verloren gegaan.
Ondertussen trouwde Joannes met Cornelia Maria Elisabeth de Wilde. Hij had zijn bruid leren kennen als de dochter van een met zijn moeder bevriend echtpaar. Als student ging hij 's winters in Utrecht veel bij hen eten; 's zomers woonde de familie op "Pijnenburg"

(langs de weg van Soestdijk naar Bilthoven).
Sinds 1838 was het stel al verloofd. Op 28 januari 1841 trouwden zij in de kerk van de Lage Vuursche. Daar was ds. W. Moll, later hoogleraar kerkhistorie aan de Amsterdamse universiteit, predikant. Het echtpaar van Oosterzee bleef altijd goede contacten met de familie Moll houden.
Op 7 februari volgde weer een hoogtijdag! Van Oosterzee werd, 23 jaar oud, door zijn oudleraar prof. Vinke in zijn ambt bevestigd. Van Oosterzee schrijft later, dat het één van de koudste zondagen was, die hij zich kon herinneren; er blies een ijzige wind.
Zijn latere herinneringen aan de periode te Eemnes zijn zeer lovend. We laten hem nu zelf aan het woord:
"Zo dikwijls de kerktoren van het vriendelijk Stichtse dorp zich weer voor mijn verbeelding uit het hoog geboomte verheft, keert mijn geest met welgevallen naar een schoon voorleden terug....
De ruime pastorie met haar schone tuin; het lieve, nette, goed bezette kerkje met zijn smaakvolle avondverlichting; het heerlijke Groeneveld, waar wij een moederlijke vriendin in Vrouwe Huydecoper van Maarsseveen mochten vinden, ook nog jaren daarna; menige andere geliefde plek, daar of in de omtrek, thans reeds lang onkenbaar geworden of in de hand van de slopers gevallen...."
Vervolgens vertelt de dominee over de kerkelijke hoogtepunten die hij er beleefde en hoe graag hij er preekte. Dan vervolgt hij: "Wat de gemeente betrof, zij bestond grotendeels, maar niet uitsluitend, uit eenvoudige landlieden. Ook de hogere standen waren hier, vooral 's zomers, op een wijze vertegenwoordigd, die voor de nog weinig geoefende leraar wel wat bezwarends, maar toch ook veel aanmoedigends had. Mannen als de beide Hoogleraren Vrolik, vader en zoon (Drakenburg), Taco

Roorda (hoogleraar Oosterse talen), de eerbiedwaardige J. Teissèdre l'Ange (predikant en schoolopziender) waren gewoon in dit vriendelijk bedehuis op te gaan...."
Dan vertelt hij, dat er vooral in het tweede en het derde jaar veel vooraanstaande kerkgangers uit de omgeving kwamen. Het kerkje was vaak te klein en de verhuurde plaatsen stegen in prijs. Door deze andere kerkgangers is hij er zich van bewust, dat hij wel eens voor de gewone Eemnessers een te "hooger toon" aansloeg. Maar gelukkig bleven die ook graag komen. Zij waardeerden zijn regelmatig huisbezoek.
Gelukkig kon Van Oosterzee zijn werk zo indelen, dat er ook tijd voor de wetenschap bleef. Hij schrijft:
"Van de zes werkdagen der week werd gewoonlijk één aan catechese en ziekenbezoek, een drietal aan het schrijven van beide preken, de twee overige aan vrije studie gewijd, terwijl van iedere dag zoveel mogelijk enkele uren tot pastoraal werk of gezellig verkeer werden afgezonderd. Kerkeraads- en andere vergaderingen waren betrekkelijk zeldzaamheden, die ik natuurlijk niet zocht, maar op zijn tijd mij getroostte....."
Van Oosterzee publiceerde met regelmaat in het blad "Godsgeleerde bijdragen" en deed mee aan een prijsvraag van het "Haagsch Genootschap tot verdediging van den Christelijken godsdienst". Zijn inzending moest- om onpartijdigheid te waarborgen- anoniem en door een andere hand geschreven, ingezonden worden. Dit deed zijn vrouw voor hem, ofschoon ze inmiddels de zorg voor hun eerste kind had. Toen uiteindelijk de inzending bekroond werd, koos Van Oosterzee niet voor "eermetaal" maar voor geld. Zijn vrouw kocht er een mooie, zijden jurk van en hij een luxe editie van een door Calvijn geschreven boek.
Inmiddels had het echtpaar ook een tweede

kind gekregen. Zoon Matheus Jacobus werd op 29 november 1841 geboren (op 2 januari daaropvolgend gedoopt) en zoon Andries werd op 2 februari 1843 geboren (gedoopt op 5 maart).
Het derde jaar dat Van Oosterzee in Eemnes was, ging hij ook woensdagavonddiensten houden, bij voorkeur bij maanlicht (in ons dorp kwam pas in 1883 de eerste straatverlichting). Weer kwamen er velen vanuit de hele omgeving op af.
Deze bekendheid was voor Eemnes minder leuk: in mei 1843 werd er een beroep vanuit Alkmaar op de predikant uitgebracht om ds. J.J. Prins aldaar op te volgen, ook in Eemnes de voorganger van Van Oosterzee!
In de overtuiging in een veel grotere gemeente Gods werk nog beter te kunnen doen, aanvaardde ds. J.J. van Oosterzee het beroep. Op 1 oktober 1843 nam hij afscheid van Eemnes met een preek over Hebr. 13:8. Deze afscheidsrede verscheen ook in druk en werd door een vriend van Van Oosterzee onder veel Eemnessers als aandenken verspreid. In welk Eemnesser gezin is dit drukwerkje nog aanwezig?

Jan Out.

Wie helpt een Eemnesser vlag vervaardigen?

Gedurende de afgelopen Koninginnedag was onze Oudheidkamer de gehele dag geopend.
Dit werd aangegeven door de vlaggen die uitgehangen waren. Voor deze gelegenheid hadden wij van de gemeente Eemnes de speciale Eemnesser vlag te leen gekregen. Dit bracht ons op de gedachte dat het wel leuk zou zijn om voor onze Oudheidkamer zelf een Eemnesser vlag te hebben.

Bij navraag op het gemeentehuis bleek dat er slechts één exemplaar van de Eemnesser vlag bestaat. Deze vlag is jaren geleden gemaakt door een aantal handige dames. Een fraai stukje handwerk!

Daarom kwamen we op het idee om deze oproep te plaatsen. Wie vindt het leuk om alleen of met een groepje een Eemnesser vlag te maken voor de Oudheidkamer. De enige voorwaarde is dat je een beetje verstand moet hebben van handwerken! We kunnen de bestaande vlag als voorbeeld gebruiken.
Iedereen die wel wat voelt voor dit karweitje kan contact opnemen met:

Henk Nobbe Braadkamp 3 Eemnes 02153-12207	of	Henk van Hees Kerkstraat 15 Eemnes 02153-89849

Werkgroepen

Monumenten B.v.	Raaij a.i.	Zaadkorrel	23	86594
Biblio/ topografie	W.v. IJken	Everserf	20	89367
Genealogie	H.v. Hees	Kerkstraat	15	89849
Recent Verleden	H.Liscaljet	Pijlenkamp	38	16063
Klederdracht	L. Lankreijer			
Eem-en Gooiland		Aartseveen	94	89198
Tentoonstelling	H. Nobbe	Braadkamp	3	12207

Schenkingen H.K.E.

Gedurende de afgelopen periode ontvingen wij:

- Sleeswijks Toeristenkaart Gooi-en Eemland
  van Mevrouw Th. Borm,
  Reijerserf 30, Eemnes

*

- Boek "Gothische Kerkelijke Bouwkunst"
  geschreven door Prof Dr. M.D. Ozinga
  van H. van der Voort
  Jan van Beierenstraat 8, Hilversum

*

- Bonnenboekje van Tomatuva van
  F.P.M. Weijer
  Wakkerendijk 260a, Eemnes

*

- Kranteknipsel, rouwcirculaire en dankbetuiging betreffende familie Makker van
  J.v. Campen
  Mosselweg 2, Blaricum

*

- Zeef in houten omhulling
  Drie kogels
  Blokschaaf van hout met verwisselbare zool
  van
  Mevrouw M. Schotsman
  Korenschof 5, Eemnes.

*

We bedanken alle gulle gevers voor datgene wat ze ons aangeboden hebben.

Wie doet er mee?
Wie weet er van?

Rubriek waarin staat met welke onderzoeken en projecten onze leden bezig zijn. Iedereen die erin geïnteresseerd is om mee te doen en die kan helpen aan materiaal kan contact opnemen met de desbetreffende personen:

Henk van Hees,Kerkstraat 15,Eemnes,tel. 89849
is bezig met:
- de geschiedenis van het amateurtoneel in Eemnes.

*

Jaap Luijf,Reijerserf 5,Eemnes,tel. 13086
is bezig met:
- de familie Luijf in Eemnes.
  Gevraagd:
  o.a familieverhalen, foto's, familieberichten.

*

Henk van Hees, Kerkstraat 15, Eemnes
tel. 89849 en
Bertie v.Wijk-Blom, Raadhuislaan 39, Eemnes
tel. 14689
zijn bezig met:
- de familie Pen in Eemnes en Baarn;
  Gevraagd o.a. familieverhalen, foto's, familieberichten.

*

Wiebe van IJken,Everserf 20,Eemnes,tel. 89367
is bezig met:
- de uitwerking van het armenboek van de gemeente Eemnes (1637-1768).

*

Livia Lankreijer,Aartseveen 94,Eemnes tel. 89198 is bezig met:
- klederdrachten van Eemnes en omgeving. Wie helpt mee uit te zoeken wat er vroeger in Eemnes aan klederdrachten gedragen werd. We hebben heel mooie inventarisatieformulieren. We zoeken alleen nog een paar mensen erbij om ze in te vullen. Dit kan met de kleding in de hand of aan de hand van oude foto's.
  Wie helpt?

*

Wiebe van IJken, tel. 89367
Bertie van Wijk-Blom, tel. 14689

Henk van Hees, tel. 89849
zijn bezig met:
- het aanleggen van een verzameling bidprentjes van mensen die in Eemnes gewoond hebben. U kunt ons al een plezier doen wanneer u de mogelijkheid biedt om kopietjes te laten maken van uw bidprentjes.

SPONSORS OUDHEID KAMER

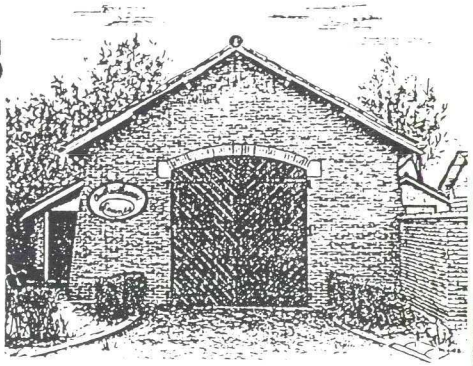

Giften van ƒ 50,-- en hoger
Ontvangen tot en met 15 juni 1994:

John Ruis-Laren NH,
fotograaf tel. 89452

Carel van Breemen-Eemnes,
makelaardij, tel. 13322

Giften lager dan ƒ 50,-- worden niet afzonderlijk vermeld, maar zijn natuurlijk zeer welkom.

Alle goede gevers hiervoor onze dank.

Rectificatie

In het verhaal van de heer W.A. Westerhuis, boekje maart 1994, is een foutje geslopen.
Zijn jongste zusje heeft op 15-jarige leeftijd het posthouderschap van haar oudste zus overgenomen en is op 28-jarige leeftijd overleden.

Excuses

Henriet Liscaljet

Uit de Gooi en Eemlander woensdag 20 april 1927

De hokkewaai gepeild

Volgens oude Eemnesser overlevering zou "De Hokkewaai" een der grote waaien aan de Zomerdijk, van buitengewone diepte zijn, of, zoals algemeen beweerd wordt, onpeilbaar zijn.
Dezer dagen nu bevond de dijkgraaf van het Waterschap Eemnes, de heer A.J. Looxma van Welderen baron Rengers, zich aan het electrisch gemaal en besloot tevens eens pogingen in het werk te stellen om de diepte van deze uitgestrekte waterplas te peilen.
Hiertoe begaf de dijkgraag zich, vergezeld van enig personeel, met een boot op het wijde water. Behalve enige peilgewichten werd een lijn meegenomen van 50 meter lengte.
Wie schetst echter de verbazing van alle aanwezigen toen bleek, dat de gehele waai op geen enkel punt dieper is dan 2 meter en overal gemakkelijk met een roeispaan kon worden gepeild.
Hiermede behoort dus de legende over de onpeilbare diepte van "De Hokkewaai" tot het verleden.